

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Кзз 740/2018
27.09.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бате Цветковића, председника већа, Радослава Петровића, Мирољуба Томића, Маје Ковачевић Томић и Милунке Цветковић, чланова већа, са саветником Марином Пандуровић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног АА, због продуженог кривичног дела фалсификовање исправе из члана 355. став 2. у вези става 1. у вези члана 61. став 1. Кривичног законика, одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Пауна Јовановића, поднетом против правноснажних пресуда Основног суда у Бору 2К 369/16 од 06.11.2017. године и Вишег суда у Зајечару 2Кж1 4/18 од 22.05.2018. године, на седници већа одржаној 27.09.2018. године, једногласно је донео

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснован захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног АА, адвоката Пауна Јовановића, поднет против правноснажних пресуда Основног суда у Бору 2К 369/16 од 06.11.2017. године и Вишег суда у Зајечару 2Кж1 4/18 од 22.05.2018. године, у односу на повреду закона из члана 438. став 1. тачка 1) и 439. тачка 1) и 2) ЗКП, док се захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног у преосталом делу **ОДБАЦУЈЕ** као недозвољен.

Образложење

Пресудом Основног суда у Бору 2К 369/16 од 06.11.2017. године, окривљени АА, оглашен је кривим због извршења продуженог кривичног дела фалсификовање исправе из члана 355. став 2. у вези става 1. у вези члана 61. став 1. КЗ, за које му је изречена условна осуда, којом му је утврђена казна затвора у трајању од 6 (шест) месеци и истовремено одређено да се ова казна неће извршити уколико окривљени у року од 1 (једне) године, не учини ново кривично дело. Окривљени је обавезан да на име паушала плати износ од 8.000,00 динара, у року од 15 дана од дана правноснажности наведене пресуде, под претњом принудне наплате. Истом пресудом, окривљеном је изречена мера безбедности одузимање предмета и то уверења Грађевинско-архитектонског факултета у Приштини број 247/94 од 19.06.1998. године и дипломе Грађевинско-архитектонског факултета у Приштини број 1087 од 09.09.1998. године.

Пресудом Вишег суда у Зајечару 2Кж1 4/18 од 22.05.2018. године, одбијена је као неоснована, жалба браниоца окривљеног АА, адвоката Пауна Јовановића, а пресуда Основног суда у Бору 2К 369/16 од 06.11.2017. године је потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда, захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног АА, адвокат Паун Јовановић, у смислу члана 485. став 4. ЗКП, а због повреда закона из члана 438. став 1. тачка 1), 438. став 2. тачка 1) и 439. тачка 1) и 2) ЗКП, са предлогом да Врховни касациони суд усвоји поднети захтев, преиначи побијане пресуде и окривљеног ослободи од оптужбе или их укине и предмет врати првостепеном суду на поновно суђење.

Врховни касациони суд је на основу члана 488. став 1. ЗКП доставио примерак захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу, па је на седници већа, коју је одржао без обавештавања Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство у смислу члана 488. став 2. ЗКП, није од значаја за доношење одлуке, размотрио списе предмета са правноснажним пресудама против којих је поднет захтев за заштиту законитости, те је након оцене навода у захтеву, нашао:

Бранилац окривљеног у захтеву за заштиту законитости истиче да су нижестепени судови побијаним пресудама учинили битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП. У вези тога, у захтеву се наводи да је окривљени правноснажно оглашен кривим, да је кривично дело из члана 355. став 2. у вези става 1. у вези члана 61. став 1. КЗ, изршио дана 26.06.2008. године, а да је прва процесна радња ради гоњења окривљеног, према наводима захтева, предузета дана 27.05.2015. године, када је Основни јавни тужилац у Бору, послао допис Ктр 526/11 Министарству просвете, од кога су затражени подаци у вези спорне дипломе и спорног уверења докумената издатих окривљеном - па како је од датума извршења кривичног дела, до момента предузимања предметне радње Основног јавног тужиоца у Бору, протекло више од пет година, то бранилац сматра да је сходно члану 103. тачка 5) КЗ протеклом дана 26.06.2013. године, наступила застарелост кривичног гоњења. Притом, бранилац указује да се захтев за прикупљање потребних обавештења Основног јавног тужиоца у Бору Кт 526/11 од 11.11.2011. године, упућен Полицијској управи у Бору, не може сматрати „доказом“ да је том радњом прекинут ток застарелости, из разлога што је према мишљењу браниоца, веродостојност предметног дописа доведена у сумњу, а нарочито у погледу околности да је исти захтев уопште и достављен ПУ у Бору.

Међутим, по налажењу Врховног касационог суда, ови наводи захтева, не могу се прихватити као основани, а из следећих разлога:

Наиме, за тежи облик кривичног дела фалсификовање исправе из члана 355. став 2. КЗ, прописана је казна затвора од три месеца до пет година, те сходно одредби члана 103. тачка 5) КЗ, за ово кривично дело релативна застарелост кривичног гоњења наступа када протекне пет година од извршења кривичног дела, а апсолутна застарелост наступа, сходно одредби члана 104. став 6. КЗ, кад протекне двоструко време које се по закону тражи за застарелост кривичног гоњења.

Из списка предмета произилази да је МУП РС ДП ПУ Бор, Одељење криминалистичке полиције, дана 02.10.2015. године, Основном јавном тужиоцу у Бору, поднело кривичну пријаву КУ 231-1197/15, против окривљеног АА, а након што је поступљено по претходно поднетом захтеву Основног јавног тужиоца у Бору Ктр 526/11 од 11.11.2011. године, ради прикупљања потребних обавештења. Дакле, у самој кривичној пријави се указује на поднети захтев ОЈТ ради прикупљања обавештења под одређеном ознаком и датумом предузимања наведене иницијалне процесне радње, које чињенице се у поднетом захтеву за заштиту законитости само оспоравају сумњом браниоца у погледу веродостојности

Полазећи од наведеног и цитираних законских одредби, по налажењу Врховног касационог суда, у конкретном случају ток застаревања кривичног гоњења прекинут је дана 11.11.2011. године, када је Основни јавни тужилац у Бору доставио предметни захтев Полицијској управи у Бору за прикупљање потребних обавештења у вези вршења провера о стеченој школској спреми окривљеног, (око три године након извршења кривичног дела) - па како дакле, од момента извршења кривичног дела, до предузимања прве процесне радње, није протекао законом прописан рок из члана 103. тачка 5) КЗ, а то је време од пет година, јер се сходно члану 104. став 3. КЗ, ток застарелости прекида сваком процесном радњом која се предузима ради гоњења учиниоца због учињеног кривичног дела, а сваким прекидом застарелост почиње поново да тече како је то прописано у ставу 5. члана 104. КЗ - то суд није учинио битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП.

Из изнетих разлога, по оцени Врховног касационог суда неосновано бранилац окривљеног указује да је побијаним пресудама учињена повреда закона - битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП.

Притом, наводи захтева за заштиту законитости, којима се оспорава веродостојност поменутог захтева Основног јавног тужиоца у Бору за прикупљање потребних обавештења Кт 526/11 од 11.11.2011. године, и изражава сумња браниоца у постојање истог, по налажењу овог суда, без утицаја су на постојање истакнуте повреде закона из члана 438. став 1. тачка 1) ЗКП, с обзиром да се овим наводима, оспорава чињенично стање, у вези наведене спорне чињенице, а што није законски разлог предвиђен одредбом члана 485. став 4. ЗКП, због ког окривљени преко браниоца може поднети овај ванредни правни лек.

Поред наведеног, бранилац у захтеву за заштиту законитости истиче да у конкретном случају нису остварена сва битна обележја кривичног дела из члана 355. став 2. у вези става 1. у вези члана 61. став 1. КЗ за које је окривљени оглашен кривим; тј. да није остварен битан елемент у погледу предмета кривичног дела, јер спорно уверење и диплома, према наводима захтева, не представљају јавне исправе, из разлога што на Грађевинско-архитехтонском факултету у Приштини, није постојало степеновање студија, па самим тим поменути факултет, према мишљењу браниоца, није био ни овлашћен за издавање јавне исправе са садржајем који имају спорна диплома и уверење. Поред тога, захтевом се указује да није остварено ни битно обележје везано за радњу извршења предметног кривичног дела, јер подношење захтева Инжењерској

комори Србије, за издавање лиценце и прилагање фотокопије спорне дипломе и уверења, према ставу браниоца, не представља употребу јавне исправе, а нарочито што исти нису достављени у оригиналу. У вези тога, бранилац оцењује да уколико би се уопште у радњама окривљеног могло говори о постојању елемената кривичног дела, евентуално би се могло радити о лакшем облику овог кривичног дела прописаном одредбом члана 355. став 1. КЗ, тј. о употреби лажне исправе, а никако о употреби лажне јавне исправе.

Изнетим наводима, бранилац указује на повреде кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП.

Одредбом члана 355. став 1. КЗ прописано је да ко направи лажну или преиначи праву исправу у намери да се таква исправа употреби као права или ко лажну или неистиниту исправу употреби као праву или је набави ради употребе, казниће се затвором до три године, док је ставом 2. истог члана прописано да ако је дело из става 1. тог члана учињено у погледу јавне исправе, тестаментa, менице, чека, јавне или службене књиге или друге књиге која се мора водити на основу закона, учинилац ће се казнити затвором од три месеца до пет година.

Исправом се у смислу члана 112. тачка 26) КЗ сматра сваки предмет који је подобан или одређен да служи као доказ какве чињенице која има значај за правне односе, као и рачунарски податак. Када је реч о јавним исправама, кривичноправним прописима није одређено које се исправе имају сматрати јавним, већ управноправним и грађанским прописима, па се тако према Закону о општем управном поступку и Закону о парничном поступку јавном исправом сматра свака она исправа коју је у прописаном облику издао државни орган у границама своје надлежности, као и исправа коју је у таквом облику издала организација или заједница у пословима које врши на основу јавних овлашћења поверених јој законом или одлуком скупштине општине, донесеном на основу закона.

Сходно томе, под појмом „јавне исправе“, има се сматрати и исправа која се издаје у прописаном облику од стране организација из области просвете и образовања, као што су школе и факултети, у оквиру послова које врше на основу јавних овлашћења.

Полазећи од наведеног, а имајући у виду да је предметно уверење „оверено лажним потписом овлашћеног службеног лица и лажним службеним печатом“, а да је такође и предметна диплома, „оверена лажним службеним печатом и лажним потписом овлашћеног службеног лица на месту „Декан професор др ББ“ и на месту „Ректор професор др ВВ“ - то по налажењу овог суда, поменуто уверење о стеченом вишем образовању окривљеног, као и диплома о стеченој високој школској спреми, представљају лажне јавне исправе, с обзиром да нису издати од стране Грађевинско-архитехтенског факултета у Приштини, који је назначен као њихов издавалац. Притом, када је реч о лажним јавним исправама, које нису издате од стране установе која је назначена као њен издавалац, као што је то у конкретном случају - без значаја за постојање кривичног дела је чињеница да ли је садржина исправе истинита или није.

Такође, достављање предметних лажних јавних исправа (оверене фотокопије лажног уверења и дипломе) Инжењерској комори Србије, као доказа о стеченом образовању, уз захтев за издавање лиценце, по налажењу Врховног касационог суда, представља радњу извршења кривичног дела фалсификовање исправе из члана 355. став 2. у вези става 1. КЗ, односно представља употребу лажне јавне исправе као праве, те су стога неосновани наводи браниоца, да у конкретном случају нема испуњености битног елемента у погледу радње извршења предметног кривичног дела. Предметна лажна диплома и лажно уверење, оверени су од стране Општинске управе у Бору, са констатацијом да је фотокопија верна оригиналу, то се у конкретном случају и ове оверене фотокопије лажне дипломе и лажног уверења, имају сматрати лажним јавним исправама, које су употребљене као праве, због чега су супротни наводи браниоца, оцењени као неосновани. Стога се, по налажењу овог суда, неосновано захтевом за заштиту законитости истиче да се у радњама окривљеног не стичу елементи продуженог кривичног дела из члана 355. став 2. у вези става 1. у вези члана 61. став 1. КЗ за које је окривљени оглашен кривим, већ да се евентуално могу стећи обележја кривичног дела из члана 355. став 1. КЗ - будући да из изреке правноснажне пресуде, јасно произилази да је окривљени оглашен кривим, да је критичном приликом, лажне јавне исправе употребио као праве.

Из изнетих разлога, по оцени овог суда, неосновано бранилац окривљеног указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 1) и 2) ЗКП.

Притом, наводи захтева којима се оспорава оцена одбране окривљеног и у којима бранилац износи сопствену анализу и оцену изведених доказа, закључујући да у конкретном случају дело које се ставља на терет окривљеном није кривично дело, с обзиром да је окривљени, према мишљењу браниоца, поступао у неотклоњивој стварној заблуди - по налажењу овог суда, без утицаја су на постојање истакнутих повреда кривичног закона, с обзиром да се овим наводима суштински оспорава утврђено чињенично стање у побијаним пресудама, а што није законски разлог прописан чланом 485. став 4. ЗКП, због којег окривљени преко браниоца може поднети овај ванредни правни лек.

Бранилац у захтеву за заштиту законитости истиче и битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и у вези тога наводи да су побијане пресуде засноване на доказима на којима се по закону не могу заснивати, те у том смислу као незаконит доказ означава поднесак Универзитета у Приштини – Факултета техничких наука у Косовској Митровици од 31.08.2015. године, сматрајући да се ради о незаконито прибављеном доказу из разлога што је опште позната чињеница да на Косову и Метохији постоје паралелне јавне институције и да овај поднесак није достављен од Универзитета у Приштини, него од Факултета техничких наука у Косовској Митровици, због чега исти, према мишљењу браниоца, није доказ чињеница које се у њему констатују. Поред тога, као незаконит доказ, бранилац означава и поменути захтев за прикупљање потребних обавештења Основног јавног тужиоца у Бору Кт 526/11 од 11.11.2011. године, сматрајући да је веродостојност предметног захтева доведена у сумњу и да нема доказа да је предметни захтев примљен од стране Полицијске управе у Бору, будући да исти није оверен пријемним печатом ПУ Бор.

Изнетим наводима, иако бранилац формално означава битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, по налажењу овог суда, исти суштински оспорава веродостојност предметних доказа, односно чињеничну садржину истих, а с тим у вези оспорава и утврђено чињенично стање у побијаним пресудама, као и чињенице процесне природе.

Како чланом 485. став 4. ЗКП, који прописује разлоге због којих окривљени, односно његов бранилац, сходно правима која у поступку има у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека, због погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања у правноснажној пресуди, то је Врховни касациони суд, у овом делу, захтев браниоца окривљеног, оценио као недозвољен.

Из напред наведених разлога, Врховни касациони суд је одлучио као у изреци ове пресуде, на основу члана 491. став 1. ЗКП, у делу у којем је захтев одбио као неоснован, а на основу члана 487. став 1. тачка 2) у вези члана 485. став 4. ЗКП, у делу у којем је захтев одбацио као недозвољен.

Записничар-саветник
Марина Пандуровић,с.р.

Председник већа-судија
Бата Цветковић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић